

který byl v době spáchání trestným dle §u 65 a) tr. zák., jak správně uvádí napadený rozsudek, který zjišťuje, že úmyslem obžalovaného bylo popuzovati (k nenávisti) proti státnímu svazku československé republiky. Okolnost, že obžaloba byla podána na přestupek §u 20 zákona na ochr. rep., nikoliv na zločin podle §u 65 a) tr. zák. rovněž není na závadu, poněvadž předmětem obžaloby není právní kvalifikace, nýbrž žalobní děj a soud jest povinen podle §u 262 tr. ř. přihlížeti k novým okolnostem, které vyjdou na jevo za hlavního přeličení a mají význam pro správnou, od žaloby odchylnou kvalifikaci čičnu trestného. Vzhledem k tomu, že předmětem obžaloby byl závadný výrok, spadající pod trestní ustanovení §u 65 a) tr. zák. a dle zásady čl. IX. uvozovacího zákona k tr. zák. dlužno použití nového zákona jako mírnějšího, měl býti čin posuzován podle §u 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. Poněvadž se v tom směru první soud věci nezabýval a neučinil zjištění, potřebných pro rozhodnutí ve věci samé, nezbylo než rozsudek ve výroku pro § 20 zák. na ochr. rep. zrušiti a uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 1545.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Schvalování činů nemravných a nezákonných podle §u 305 odstavce druhý tr. zák. (§u 16 zákona na ochr. rep.) nemusí se — na rozdíl od vychvalování — státi způsobem okázalým a slavnostním; stačí, popírá-li kdo nezákonnost trestného činu věda, že tím může zvíklati právní nebo mravní názory jiných.

(Rozh. ze dne 14. března 1924, Kr I 311/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. března 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti veřejnému pokoji a řádu podle §u 305 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost opírá se o důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Namítá, že tu není náležitostí skutkové podstaty přečinu podle §u 305 tr. zák. ani ve směru objektivním, ani subjektivním. Obžalovaný nevychvaloval ani neschvaloval nezákonného činu, jak předpokládá § 305 tr. zák., nýbrž pronesl toliko nerozvážný výrok z rozčilení a vrozené žvanivosti, nemaje vůbec úmyslu, v §u 1 tr. zák. požadovaného. Avšak zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. Pod trestní sankci druhé věty §u 305 tr. zák. (nyní § 16 zák. na ochranu republiky) spadá nejen vychvalování, nýbrž i schvalování činů nemravných nebo nezákonných a vyzývání k takovým činům, děje-li se veřejně. K pojmu schvalování nežádá se na rozdíl od vychvalování, by se stalo slavnostním neb okázalým způsobem; stačí, popírá-li někdo nezákonnost takového činu, věda, že tím může zvíklati právní nebo mravní náhledy druhých. Ve

směru subjektivním není třeba zvláštního úmyslu, stačí vědomí bezprávnosti. V tomto případě jest zjištěno, že obžalovaný ve stavu úplně střízlivém a přes to, že byl napomenut, veřejně, totiž v přítomnosti čtyř osob u holiče opětovně projevil své uspokojení nad veřejným útokem, spáchaným na ministra Dra Rašina slovy: že mu to (Dru Rašínovi) patří, že to (Šoupal) dobře udělal, že kdyby Dr. Rašín přišel do N., že by byl obžalovaný první, který by mu vrazil kudlu do krku (kejháku). Těmito slovy stěžovatel zřejmě omlouval a schvaloval trestný čin — vraždu — tedy jednání nezákonné. Pro otázku viny jest lhostejno, že obžalovaný jest snad mluvka a žvanil. Rozhodno jest, že pronesl výrok ve stavu přičetném, jsa si vědom jeho smyslu a dosahu a také možného účinku na přítomné. Bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 1546.

Rybniční hajný (v Čechách) nepožívá ochrany §u 68 tr. zák., nebyl-li při výkonu služby opatřen služebním odznakem, třebas ho útočník znal.

(Rozh. ze dne 14. března 1924, Kr I 617/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. srpna 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost nenapadá rozsudek, odsuzující obžalovaného pro přestupek krádeže dle §§ů 171 a 460 tr. zák., i stal se soudcovský výrok v tomto směru právoplatným. Proti výroku, uznávajícímu obžalovaného vinným zločinem podle §u 81 tr. zák., dovolává se stížnost důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. a nelze jí upřítí oprávněnosti. Soud zjišťuje, že František T. a František Ch., jimž se obžalovaný zprotivil, jsou přísedními rybníčními hajnými. Dále bere na základě doznání obžalovaného za prokázáno, že tento oba hajné dobře zná, a dovozuje z toho, že si musil býti jejich povahy jako přísedních rybníčních hajných dobře vědom, třeba že neměli služebního odznaku. Oba hajní potvrdili, že při dotyčné události skutečně služebního odznaku neměli. Naproti tomu uplatňuje stížnost číselně sice dle čís. 5 §u 281 tr. ř., věcně však dle čís. 10 §u 281 tr. ř. právem, že hajní, ježto neměli služebních odznaků, nemohou býti pokládáni za osoby v §u 68 tr. zák. vytčené, a že nelze obžalovaného vinití ze zločinu podle §u 81 tr. zák., poněvadž tu není splněn nutný předpoklad veřejného násilí. § 2 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., týkajícího se úředního postavení strážního personálu, určeného k ochraně jednotlivých odvětví zemědělství, stanoví, že stráže, politickým okresním úřa-